

ביתנו

מס 4

קבוצה

8. xi. 46

קבוצה "העוגן"

סיכום שלוש שנים חינוך משולב (סיים)

המטפלת היא אוביקט וגם סוביקט בחינוך, כמו ההורים. היא מתחלקת בהרבה תפקידים עם ההורים. בחברה הרכושנית מוטל כל נסל השיפול על האם. אצלנו מחולקים התפקידים באופן תכנית. אם אנו רוצים לסכם את התקופה הראשונה של חינוכנו בקיבוץ, עלינו לקבוע כמה עובדות: כשם שאנו בכוח החוקים הפיזיולוגיים נהפכנו להורים, כך החברות שלנו בכוח החוקים החברתיים נהפכו למחנכות בפועל. לא קל להפך מאיש תנועה להורה ועוד יותר קשה להפך למחנך ילדים בחברה חדשה. בלי חוקי ברזל, בלי לימוד וכי. רק הרצון עזר לחברותינו להתגבר על כל הקשיים. אין לנו אנשים שהכשירו את עצמם במשך שנים לעבודה הזאת, ואין אנחנו יכולים להזמין כוחות פדגוגיים רציניים מבחוץ (ואולי זה גם טוב). החיים וההתפתחות לימדו והכשירו לנו מחנכות. אפשר לסכם את שלוש שנות החיפושים וההתלבטויות ולהגיד בהם מלא: חברותינו עשו עבודה יפה. יחד עם זאת אל לנו להתעלם משיגאות כי עלינו לתקנם. לא קל להיות מחנכת ואפילו עם הרצון העז ביותר. הילדים אינם חומר ככל החומרים, הם חיים, עליהם משפיעה הסביבה, ההורים, צריכים להיאבק על תנאים סידוריים, על תנאים חברתיים וכי. נחוצה הרבה התמדה כדי לקשור את הילדים בחוטי אהבה חזקים אל המטפלת. עשינו שיגאות חמורות מאד כשהחלפנו את המטפלות מדי פעם בפעם, אפילו אם מתוך סיבות אובייקטיביות, שיכולנו להתגבר עליהם. המטפלת של הגיל הרך מקבלת על עצמה הרבה מאד מתפקידי האם ולא ייפלא אם בעזבה את תפקידה מזועזעת את כפשי הילד במידה רבה מאד. הוא מאבד חלק מהאם. הוא אנוצנטרי וחוסר כליכול, ובכחשו הקטנה מתהווה תהליך של הרגשת אסמה כאילו הוא אשם בכל ויחד עם זה הרגשת אי-בטחון כי העולם הוא אכזרי ועזב אותו, לקח לו אוביקט אהוב. לכן מוטב שתישאר מטפלת קבועה אפילו פחות מצליחה מאשר חילופים מוצלחים ביותר. ואל נזלזל-גם בנפשה של המטפלת שמוסרת את מיטב כוחותיה ואהבתה לילדים העומדים בטיפולה, שנאבקת על נפשו של כל ילד ופתאום הכל נפסק והיא יכולה להתחיל מחדש. האם היא תעשה זאת באותו המרץ? זה לא רק מקום עבודה בסבילה, זה משהו יותר. לעבודת המטפלת בחוץ מתח גבוה של התמסרות. האוירה הקיבוצית יכולה הרבה מאד לעזור בעבודתה. לקיבוץ טוב שיש בו הרבה אנשים מאושרים וטבעי-רצון יותר קל להצליח מאשר בקיבוץ בו המטפלת חיה עם אנשים מרי-נפש. מעמדה החברתי של המטפלת היא אחת הבעיות המסובכות ביותר ואני רוצה לנגוע רק במידה שזה נוגע בסיכום דרכנו החינוכית בתקופת ההתחלה. היה מקרה גם אצלנו שקבענו חברה למטפלת בקבוצה בידיעה ברורה כי המטפלת רוצה לעזוב את הקיבוץ. הגענו עד לאבטורד כזה שחייבנו אותה כביכול לעבודה של חצי שנה בכל התנאים. זאת היא שביאה גסה מאד ואנו חטאנו מאד כלפי ילדינו. אין זאת רק שאלה של רציפות, אבל אדם שלא מרגיש עצמו שלם במסגרת הקיבוץ, איננו יכול להצליח. לילדים יש אינטסינקטים מעודנים מאד. לפחות בתת-ההכרה נרשמים כל הרשמים בנפשותיהם. זאת היא פרובלמטיקה כאובה מאד, כשהמצב האובייקטיבי מכריח אותנו לפעשים שאין בהם ברכה כפי שמצאנו במקרה הנ"ל בכל זאת את חפתרון כעבור זמן-מה, כן יכולנו למצוא אותו מיד אילו היתה לנו גישה נכונה. בסיכום השאלה יכולים אנו לקבוע כי נחוצים שני יסודות למטפלת בראשית דרכה: א. אהבת המקצוע ואהבה לילדים, סבלנות וגישה טבעית אליהם. ב. מסקל פנימי וחיצוני. את כל היתר אפשר להשיג ע"י התמדה, לימוד ורצון, אבל שני יסודות אלה מותנים מראש. אנו יודעים שחברותינו אינן אחרות מאשר כולנו, יש להן מצבי רוח, שגיאות, עבירות קטנות של חיי יום-יום קיבוצי, אבל אם הן עומדות איתן על הקרקע הקיבוצי, אם הן קשורות עם חזון של קולקטיב בונה, אם יודעות לתפוס ולהבין את חציאות ולא להתרועע נגד היתר